

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Τεχνολογικά Χρονικά

Καινοτομία:
στόχος και διέξοδος

Επαγγελματικά δικαιώματα:
αλήθειες και ψέματα

Ενδοκρινολογία:
αυτή η νέα επιστήμη, η αρχαία

ΤΕΥΧΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
ΜΑΡΤΙΟΣ
2012

27

Τεχνολογικά χρονικά

Ιδιοκτησία	ΤΕΙ Αθήνας
Εκδότης	Δημήτριος Νίνος
	Πρόεδρος ΤΕΙ Αθήνας
Συντακτική Επιτροπή	Δημήτριος Νίνος Μιχαήλ Μπρατάκος Ιωάννης Χάλαρης Απόστολος Παπαποστόλου Γεώργιος Γιαννακόπουλος
Επιμέλεια έκδοσης	Ιφιγένεια Αναστασάκου Δώρα Φραγκούλη Δανάη Κονδύλη
Καλλιτεχνική	
Επιμέλεια έκδοσης	Έφη Παναγιωτίδη, efiapanpan@yahoo.gr

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

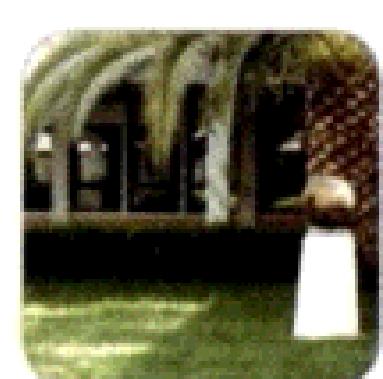
Πρόεδρος	Δημήτριος Νίνος
Αντιπρόεδρος	Μιχαήλ Μπρατάκος
Αντιπρόεδρος	Ιωάννης Χάλαρης
Διευθύντρια ΣΕΥΠ	Ζαμπία Βαρδάκη
Διευθυντής ΣΤΕΦ	Δήμος Τριάντης
Διευθυντής ΣΓΤΚΣ	Ζωή Γεωργιάδου
Διευθυντής ΣΔΟ	Γιώργιος Γιαννακόπουλος
Διευθυντής ΣΤΕΤΡΟΔ	Γιώργιος Αγγελούσης
Γενικός Γραμματέας	Ηλίας Οικονόμου
Γραμματέας Συμβουλίου	Αφροδίτη Λάσκαρη

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

Πρόεδρος ΕΕ&Ε	Μιχαήλ Μπρατάκος
Αντιπρόεδρος ΤΕΙ-Α	
Αντιπρόεδρος	Ιωάννης Τσάκνης
Μέλη ΕΕ&Ε	Αθανάσιος Νασιόπουλος Γεώργιος Παναγιάρης Διονύσιος Κάβουρας Ευαγγελία Πρωτόπιπα Περικλής Λύτρας
Γραμματέας ΕΕ&Ε	Ιφιγένεια Αναστασάκου

1. ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΕΛ. 4

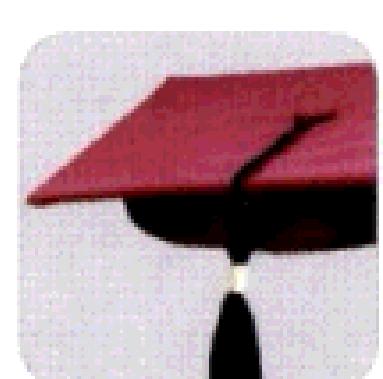
2. ΘΕΣΜΙΚΑ

- Επιστολή του Συμβουλίου του ΤΕΙ Αθήνας προς τον Πρωθυπουργό
- ΣΕΛ. 6

- Επιστολή προς τα Μέλη της Βουλής των Ελλήνων
- ΣΕΛ. 7

- Έκτακτη Σύνοδος Προέδρων - Αντιπροέδρων ΤΕΙ
- ΣΕΛ. 8

- Επιστολή της ΠΟΣΔΕΠ*, της ΟΣΕΠ-ΤΕΙ** και της ΕΕΕ*** προς τον Υπουργό Παιδείας
- ΣΕΛ. 9

3. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

- ΠΜΣ «Σχεδίαση και Ανάπτυξη Προηγμένων Συστημάτων Ηλεκτρονικής»
- ΣΕΛ. 13

- Πρωτόκολλο συνεργασίας ΤΕΙ-Α και Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου
- ΣΕΛ. 15

4. ΑΡΘΡΑ - ΑΠΟΨΕΙΣ

- **A. Καμμάς**

W. Shakespeare: «Ριχάρδος ο 3<sup>ος»
(Η περιγραφή της αχρειότητας)</sup>

ΣΕΛ. 17

- **S. Γ. Φραγκόπουλος**

Ο περιφρονημένος ερευνητής και η επιστημονική πραγματικότητα.
100 χρόνια από την πρώτη διατύπωση της θεωρίας των τεκτονικών πλακών της Γης.

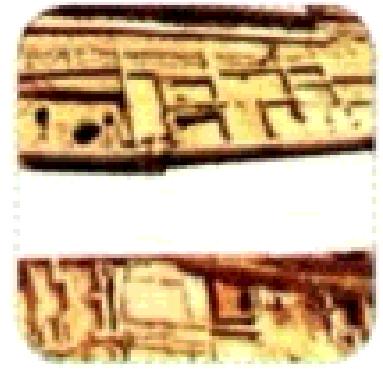
ΣΕΛ. 21

- **A. Νασιόπουλος**

Καινοτομία: στόχος και διέξοδος

ΣΕΛ. 24

- **B. Λαμπρόπουλος**

Απόσπαση, μεταφορά και επανατοποθέτηση οικοδομικών μελών από τις ανασκαφές της λεωφόρου Αμαλίας και της πλατείας Συντάγματος,

κατά τη διάρκεια των έργων του μετρό, στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου

ΣΕΛ. 26

- **Γ. Γιαννακόπουλος**

Ένας Νορβηγός ήρωας σε μια ελληνική τραγωδία
Εκατόν πενήντα χρόνια από τη γέννηση του Fridtjof Nansen

ΣΕΛ. 30

- **I. Δ. Μπουρής**

Η ψυχοδυναμική της ομοιόμορφης σκέψης και η επιπτώσεις της στις αποφάσεις των Συλλογικών Οργάνων Διοίκησης

ΣΕΛ. 35

- **A. Αραβαντινός**

2015, Διεθνές Έτος Φωτός

ΣΕΛ. 40

- **N. Χιωτίνης**

«Επαγγελματικά δικαιώματα», αλήθειες και ψέματα

ΣΕΛ. 45

5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

M. Βενετίκου, N. Κλήμης

Ενδοκρινολογία -

Αυτή η νέα επιστήμη, η αρχαία

ΣΕΛ. 49

6. ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΕΙ

Νέα της Διοίκησης

ΣΕΛ. 54

Νέα από τα Τμήματα

ΣΕΛ. 64

Νέα της Επιτροπής

Εκπαίδευσης και Ερευνών

ΣΕΛ. 78

7. ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΣΕΛ. 93

8. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΕΛ. 99

4

ΑΡΘΡΑ-ΑΠΟΨΕΙΣ

Α. Καμμάς ■

W. Shakespeare: «Ριχάρδος ο 3^{ος}»

(Η περιγραφή της αχρειότητας)

Σ. Γ. Φραγκόπουλος ■

Ο περιφρονημένος ερευνητής και
η επιστημονική πραγματικότητα.

100 χρόνια από την πρώτη διατύπωση
της θεωρίας των τεκτονικών πλακών της Γης

Α. Νασιόπουλος ■

Καινοτομία: στόχος και διέξοδος

Β. Λαμπρόπουλος ■

Απόσπαση, μεταφορά και επανατοποθέτηση
οικοδομικών μελών από τις ανασκαφές
της λεωφόρου Αμαλίας και της πλατείας
Συντάγματος, κατά τη διάρκεια των έργων
του μετρό, στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου

Γ. Γιαννακόπουλος ■

Ένας Νορβηγός ήρωας σε μια ελληνική τραγωδία
Εκατόν πενήντα χρόνια από τη γέννηση
του Fridtjof Nansen

I. Δ. Μπουρής ■

Η ψυχοδυναμική της ομοιόμορφης σκέψης
και η επιπτώσεις της στις αποφάσεις
των Συλλογικών Οργάνων Διοίκησης

A. Αραβαντινός ■

2015, Διεθνές Έτος Φωτός

N. Χιωτίνης ■

«Επαγγελματικά δικαιώματα»,
αλήθειες και ψέματα

του Α. Καμμά*

W. Shakespeare: «Ριχάρδος ο 3^{ος»}

(Η περιγραφή της αχρειότητας)

Ο «Ριχάρδος ο 3^{ος», είναι ένα από τα έργα της πρώτης συγγραφικής περιόδου του Σαιξπηρ και η πρώτη αποκλειστικά δική του ιστορική τραγωδία δεδομένου ότι η προηγηθείσα χρονολογικά τριλογία «Ερρίκος ο 6^{ος» μάλλον αποτελεί προϊόν συνεργασίας του μεγάλου βάρδου με άλλους θεατρικούς συγγραφείς της εποχής του.}}

Από την πρώτη στιγμή (πράξη 1, σκηνή 1) ο μονόλογος αυτοπαρουσίασης του Ριχάρδου, δούκα του Γκλώτσερ αποδεικνύει την πρόθεση του ποιητή να ενσαρκώσει στο πρόσωπο του ήρωα του το **απόλυτο κακό**, βρίσκοντας πρόσφορο «ιστορικό» έδαφος στη γραφή του Θωμά Μουρ, ο οποίος πίστευε ακράδαντα ότι ο Ριχάρδος ο 3^{ος} ήταν ένας αδίστακτος, εξουσιομανής διολοφόνος.

Ο σαιξπηρικός Ριχάρδος είναι κάτι περισσότερο από αυτό που περιγράφει ο Μουρ. Είναι ένας ναρκισιστής, αποκομμένος από τις «άνεργες και μάταιες ηδονές της εποχής της ειρήνης», αυτής της «χαύνης και μαλθακής εποχής», την οποία μισεί θανάσιμα. Υποτάσσεται απόλυτα στο αυτοθεοποιημένο είδωλό του το οποίο αποτελεί προβολή ενός «εγώ» που του απαγορεύει συμβιβασμούς και εξαφανίζει τα εμπόδια στο δρόμο για την ολοκληρωτική επικράτηση του.

Μια κλασσική τραγωδία, όπως ο «Ριχάρδος ο 3^{ος» του Σαιξπηρ, έχει πολλές αναγνώσεις. Από την πλέον θεοκρατική που θεωρεί τη βασιλεία του τελευταίου Πλανταγενέτη σαν την εξ' ύψους τιμωρία της Αγγλίας για την εκθρόνηση του νόμιμου βασιλιά της, του Ριχάρδου του 2^{ου}, το 1399 και προδικάζει την ηθική κάθαρση που επέφερε η επίσημη αποδοχή των καλβινιστικών αξιών της επόμενης δυναστείας (Janis Lull, Irving Ribner μέχρι την αμιγώς μαρξιστική εκδοχή, η οποία ερμηνεύει την πορεία του Ριχάρδου του 3^{ου} προς το νομοτελειακό τέλος του και την άνοδο των Τύδωρ, που οδήγησε στην αγγλική αποικιοκρατία, σαν ταξική αλλαγή των φορέων της εξουσίας και πέρασμα από την μεσαιωνική φεουδαρχία στην εποχή του φιλελεύθερου, εμπορικού καπιταλισμού (Victor Kiernan).}

Ανεξάρτητα πάντως του τρόπου ανάγνωσης της τραγωδίας αυτής, η προσωπικότητα του Ριχάρδου συνιστά το κεντρικό σημείο αναφοράς κάθε σχετικής προσέγγισης και το βασικό κλειδί ερμηνείας της. Ο αιματοβαμμένος Ριχάρδος (παρά το ότι οι περισσότεροι φόνοι του γίνονται εκτός σκηνής) προκαλεί το δέος των θεατών πολύ περισσότερο από

*Ο κ. Α. Καμμάς είναι ιατρός ορθοπεδικός, ομότιμος καθηγητής του ΤΕΙ-Α

«Ο Σαιξπηρ κρύβει τα συμπτώματα του αποδιοπομπαίου τράγου τόσο επιδέξια όσο τα πλάθει.»

Rene Girard

έναν άλλο, επίσης αιματοβαμμένο σαιξπηρικό ήρωα, το Μάκβεθ, που πλημμυρίζει με αίμα τη σκηνή στην οποία εμφανίζεται.

Ο Ριχάρδος είναι απαρχής καταδικασμένος να εισπράξει όλη την απέχθεια των θεατών, να πολεμήσει εναντίον όλων μέσα από ένα κρεσέντο ανασφάλειας για το αξίωμα του και την ίδια του τη ζωή. Ξέρει, αντίθετα με το Μάκβεθ, ότι δεν είναι άτρωτος αλλά, παρόλα αυτά, δεν σταματά μέχρι το τέλος. Αποδέχεται το ρόλο του και δεν αγιοποιείται με το θάνατό του αλλά, αντίθετα, αποκαθαιρεί με αυτόν τα ανομήματα μιας ολόκληρης εποχής που ξεκίνησε πριν τη γέννησή του και τελείωσε (κατά τη σαιξπηρική αλλά όχι και την ιστορική εκδοχή) με το δικό του χαμό. Αυτό θέλησε να δώσει ο Σαιξπηρ στην ανθρωπότητα και αυτό πράγματι της πρόσφερε με όλη τη δύναμη της ποιητικής μεγαλοφυΐας του.

Ο διαπρεπής φιλόλογος Rene Girard γράφει στο βραβευμένο με το βραβείο Medicis βιβλίο του «Σαιξπηρ - Οι φλόγες της ζηλοτυπίας» («Shakespeare - Les Feux de l'Envie» - Ελληνική μετάφραση Κωστής Παπαγιώργης, Εκδ. ΕΞΑΝΤΑΣ, 1993) για τη σκηνή της δίκης στον «Έμπορο της Βενετίας» ότι «Ο Σαιξπηρ κρύβει τα συμπτώματα του αποδιοπομπαίου τράγου τόσο επιδέξια όσο τα πλάθει. Υπάρχει κάτι το φοβερό στην επιδειξιότητα που διακρίνει αυτή τη χειραγώηση. Προϋποθέτει μια κατανόηση που υπερβαίνει όχι μόνο την αιώνια άγνοια της προκατάληψης, αλλά και το στενό ηθικισμό των αντιπάλων του που δεν υποψιάζονται τη (συ)μετοχή τους στο θυμοκρατικό ασυνείδητο και την επιθυμία τους να καταισχύνουν δημοσίως τους διώκτες».

Με την ίδια τεχνική λειτουργεί ο Σαιξπηρ και στο Ριχάρδο τον 3^ο, όπως εύστοχα τονίζει ο R. Girard στο ίδιο κεφάλαιο του βιβλίου του. Μέσα στο αιματηρό

περιβάλλον της τελευταίας φάσης του εμφυλίου πολέμου των δύο ρόδων όπου οι μετέχοντες είναι διαδοχικά θύτες-τύραννοι και ταπεινωμένα θύματα, κρίκοι μιας αιματοβαμμένης αλυσίδας, τελευταίος χρονικά είναι ο Ριχάρδος που δεν διαφέρει από τους υπολοίπους σε τίποτα, εκτός ίσως από ένα, το ότι είναι ο **τελικός χαμένος**, ο «αποδιοπομπαίος τράγος» του σκοταδισμού που έπρεπε να εκλείψει για να ανατείλλει η «νέα» εποχή στην οποία το αίμα δεν έρρεε πια από δύο οικογένειες αλλά μόνο από μία, τους Τυδώρ (αιματοβαμμένη Μαίρη, εκτέλεση Ιωάννας Γκρέϋ, βασιλεία Ερρίκου του 8^{ου} κ.α.).

Μια προσεκτική μελέτη του σαιξπηρικού Ριχάρδου μας αποκαλύπτει τον έντεχνο τρόπο με τον οποίο ο μεγάλος βάρδος σκιαγραφεί το ανθρώπινο περιβάλλον του βασιλιά-δολοφόνου και αδίστακτου εξουσιομανή σε σημείο που -εμμέσως αλλά σαφώς- η έννοια του τελικά «αποδιοπομπαίου τράγου» να φθάνει στη μεγαλύτερη δυνατή κορύφωση.

Η Άννα Νέβιλ οδύρεται για τη δολοφονία του πεθερού της Ερρίκου του 6^{ου}, «του ευγενέστερου των Λάνκαστερ», καταριέται και φτύνει κατά πρόσωπο το δολοφόνου του, Ριχάρδο του Γκλώστερ **για να αποδεχθεί τελικά την πρόταση γάμου που αυτός της κάνει**, πατώντας επάνω στα πτώματα όχι μόνο του πεθερού και του συζύγου της αλλά και του ίδιου του πατέρα της, κόμη του Γουώργουϊκ.

Η Ελισάβετ Γούντβιλ που μισεί θανάσιμα τον αποδεειγμένο δολοφόνο του αδελφού της και του γιού της, πιθανό δολοφόνο των άλλων δύο γιών της (των πριγκήπων του πύργου) και υπεύθυνο για την έκπτωση όλης της οικογένειάς της από κάθε αξίωμα, **αποδέχεται την πρότασή του να του προσφέρει το χέρι της κόρης της Ελισάβετ της Υόρκης**, προκειμένου να ανακτήσει τους χαμένους της τίτλους και τα αξιώματά της.

«ότι είναι νεκρό και απάνθρωπο μέσα μας αντιστοιχεί σ' αυτό που είναι ο αχρείος του Σαίξπηρ»

Πωλ Σήγκελ

Ο Μπάκινχαμ και ο Στάνλεϋ προδίδουν - ο καθένας με τον τρόπο του - τον μέχρι τότε φίλο και σύμμαχό τους, προκειμένου να κατακτήσουν μερίδιο της εξουσίας του, χωρίς δισταγμό και τύψεις αλλά με πλήρη επίγνωση της δόλιας πρόθεσης των.

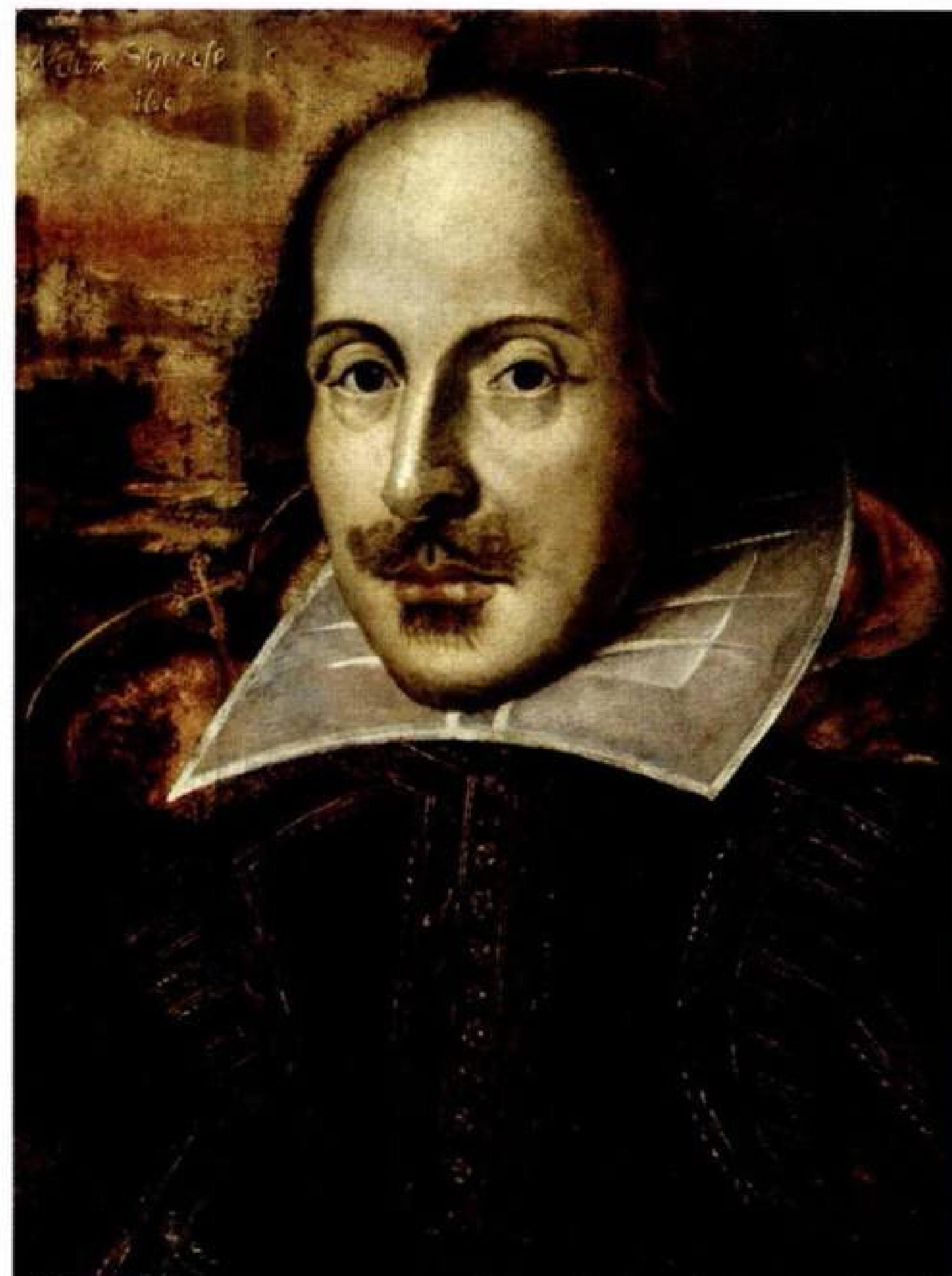
Σ' αυτήν την κοινωνία του αίματος, της προδοσίας και της άμβλυνσης ακόμα και των πιο αναγνωρισμένων βιολογικών ενστίκτων, όπως αυτό της μητρικής αγάπης, ο Ριχάρδος δεν αποτελεί εξαίρεση. Δρα πιο γρήγορα και πιο αποτελεσματικά από τους άλλους, επιβιώνει, στέφεται βασιλιάς και τελικά καταρρέει στην πιο αποφασιστική γι' αυτόν μάχη της ζωής του εξαιτίας μιας διπλής (αδελφός Στάνλεϋ, Νορθάμπερλαντ) προδοσίας, την κρισιμότερη στιγμή της.

Δεν είναι η εξαίρεση της εποχής του αλλά, ίσως, ο πιο γνήσιος εκφραστής της, το πιο αντιπροσωπευτικό της υπόδειγμα.

Ο Ριχάρδος ο 3^{ος} του Σαίξπηρ είναι η πιο αυθεντική προσωποποίηση, όχι του τραγικού ήρωα αλλά του αχρείου.

Δεν αποτελεί μεγέθυνση του κοινού ανθρώπου τον οποίο η ένταση των συναισθημάτων του οδηγεί σε κάποια καταστροφική απώλεια της αυτοκυριαρχίας του, όπως συμβαίνει στον Οθέλλο αλλά, αντίθετα, ο χαρακτήρας και η δράση του εκφράζουν μία ακραία ναρκισιστική πιο ακραία και πιο σύνθετη από τις αντίστοιχες του Ιάγου, του Εδμόνδου και των δύο θυγατέρων του Βασιλιά Λήρ.

Η διαφοροποίηση ανάμεσα στον τραγικό ήρωα και τον αχρείο περιγράφεται πολύ χαρακτηριστικά από τον Πωλ Σήγκελ στο έργου του «Ο Σαίξπηρ στην εποχή του και στην εποχή μας» («Shakespeare in his time and ours», ελλ. Μετάφραση Φώντα Κονδύλη, εκδ. Κοροντζή, 2000) με την επισήμανση ότι «ότι είναι νεκρό και απάνθρωπο μέσα μας αντιστοιχεί σ' αυτό που είναι ο αχρείος του Σαίξπηρ».

W. Shakespeare

Αυτόν τον αχρείο προσπάθησε και πέτυχε να περιγράψει ο Σαίξπηρ στην τραγωδία αυτή και αυτός ακριβώς ο αχρείος χαρακτήρας έδωσε στο έργο αυτό μία αιώνια πανανθρώπινη αναγνώριση, κατατάσσοντάς το στην υψηλότερη βαθμίδα της παγκόσμιας θεατρικής ποίησης.

Γιατί «Η ζωή και ο θάνατος του Ριχάρδου του 3^{ου}» είναι πράγματι ένα αριστουργηματικό ποίημα, μία μοναδική περιγραφή ενός ακραία ανήθικου χαρακτήρα, αδίστακτου αρχομανούς, ενός «φανατικού» κατά την ορολογία του Φρομ, αποκομμένου από τον εξωτερικό κόσμο και, κατά συνέπεια, ανίκανου να αισθανθεί οτιδήποτε, αφού τα αισθήματα δημιουργούνται από την αλληλεπίδραση του ατόμου με το περιβάλλον, συνθήκη απόλυτα ξένη για την προσωπικότητα του «φανατικού».

Ο Rene Girard θεωρεί ότι κύριος στόχος του Σαιξπηρ, όταν έγραφε το Ριχάρδο τον 3^ο, ήταν η κοινωνική και πολιτική δομή της αγγλικής αριστοκρατίας, για την οποίαν το έργο αυτό αποτελεί μία σαφή έμμεση σάτιρα, κατά την ίδια έννοια που ο «Έμπορος της Βενετίας» αποτελεί σάτιρα της Βενετσιάνικης κοινωνίας.

Η άποψη αυτή του διαπρεπούς μελετητή του Σαιξπηρικού έργου δεν στερείται ερμηνευτικής σημασίας. Ο «αχρείος» Ριχάρδος, αφού δεχθεί τις κατάρες των γυναικών και την προδοσία των «φίλων» του, οδηγείται στο χαμό του, προσφέροντας έτσι την κάθαρση της τραγωδίας που επιζητούν οι θεατές για να ικανοποιήσουν τη δική τους περί ηθικής αντίληψη.

Ποιες τον καταριούνται και ποιοι τον προδίδουν όμως; Η δολοφόνος του πατέρα του Ριχάρδου Πλανταγενέτη και του δεκαεπτάχρονου αδελφού του Εδμόνδου του Ρούτλαντ, χήρα του Ερρίκου του 6^{ου}, **Μαργαρίτα της Ανδεγανίας** σέρνει το μακάβριο γυναικείο χορό που απαρτίζουν η **Ελισάβετ Γούντβιλ** και η μητέρα του Ριχάρδου, δούκισσα της Υόρκης, **Σέσιλ Νέβιλ**.

Η πρώτη ικετεύει το Θεό «να του χαλάσει (του Ριχάρδου) το συμβόλαιο που έχει κάνει με τη ζωή, για να φωνάξει πριν πεθάνει: Ψόφησε το παλιόσκυλο»

Η δεύτερη τον αποκαλεί, μέσα στις κατάρες της, «φουσκωμένη αράχνη, βδελυρό καμπούρη φρύνο» και η τρίτη, αφού τον χαρακτηρίσει «αστρίτι, βατράχι ακάθαρτο», τον καταριέται πριν από την τελική του μάχη με τα λόγια: «Για αίμα διψάς και μέσα στο αίμα θα τελειώσεις! Όνειδος η ζωή σου και ονειδισμένος μέσα στον τάφο σου θα λιώσεις!».

Ο Δούκας του Μπάκινχαμ, ο «καλός εξάδελφος» όπως τον αποκαλεί ο Ριχάρδος (πρ. 3, σ. 1) δεν διστάζει να στραφεί εναντίον του, συμμαχώντας με

τον κόμη του Ρίτσμοντ, όταν κρίνει ότι ο βασιλιάς «φίλος» του δεν του παραχώρησε τις εξουσίες και τις γαίες που δικαιούταν, ενώ ο άλλος έμπιστός του, **Θωμάς Στάνλεϋ**, σύζυγος της Μαργαρίτας (Στάνλεϋ) Μπωφόρ, μητέρας του Ρίτσμοντ, αποκαλύπτει την προδοτική του διάθεση απέναντι στο Ριχάρδο την πιο αποφασιστική στιγμή της τελικής μάχης (Bosworth).

Πόσο περισσότερο αχρείος είναι ο σαιξπηρικός Ριχάρδος από αυτούς που συγκροτούν το άμεσο περιβάλλον του, είναι ένα ερώτημα που δεν μπορεί υπεύθυνα να απαντηθεί από τον απλό θεατή που περιορίζεται στην απεχθή απόρριψη του εγκληματία κεντρικού ήρωα του έργου.

Αυτή η λαϊκή κοινή άποψη για το Ριχάρδο που, άμεσα και έμμεσα υιοθετεί ο Σαιξπηρ από την αρχή του έργου, διασφαλίζει μέσω της διαφοροποίησης, την αποδοχή του κοινού θεατή, ο οποίος όμως, ακριβώς λόγω αυτού του αχρείου περιβάλλοντος, θεωρεί τον κεντρικό ήρωα σαν τη μοναδική ηθική παρουσία του έργου, παρά τα δικά του ανομήματα.

Ο Ριχάρδος όμως είναι «ευθέως αχρείος» αντίθετα από τους άλλους ήρωες του έργου που καλύπτουν την αχρειότητά τους μ' ένα πέπλο υποκρισίας το οποίο αυτός εύκολα αποδομεί, είτε εκφράζοντας τον «έρωτά» του (Άννα Νέβιλ), είτε υποδαυλίζοντας την ατέρμονα εξουσιομανία του συνομιλητή του (Ελισάβετ Γούντβιλ) είτε - όταν αυτό είναι αναγκαίο - καταφεύγοντας στο έγκλημα (δούκας του Κλάρενς, πρίγκηπες του πύργου, λόρδος Άστιγξ).

Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον όπου ουσιαστικά εξιμοιώνονται θύτες και θύματα, η δυσφορία του θεατή που εκτονώνεται με την επίρριψη της μεγαλύτερης ευθύνης στον «αποδιοπομπαίο τράγο» αντισταθμίζεται από την έμπρακτη ισότητα μεταξύ θύτη και θυμάτων και τελικά, δημιουργεί την αίσθηση ενός αυθαίρετου αναθέματος που βαρύνει τον κεντρικό ήρωα.

Για να γίνει όμως αυτό αντιληπτό χρειάζεται μία σε βάθος ανάγνωση του σαιξπηρικού κειμένου που να αποκαλύπτει το πραγματικό νόημα αυτής της μεγάλης τραγωδίας και την ποίηση που κρύβει μέσα της.

Τα «Τεχνολογικά Χρονικά»
εύχονται
στους αναγνώστες τους

Καλή Ανάσταση!

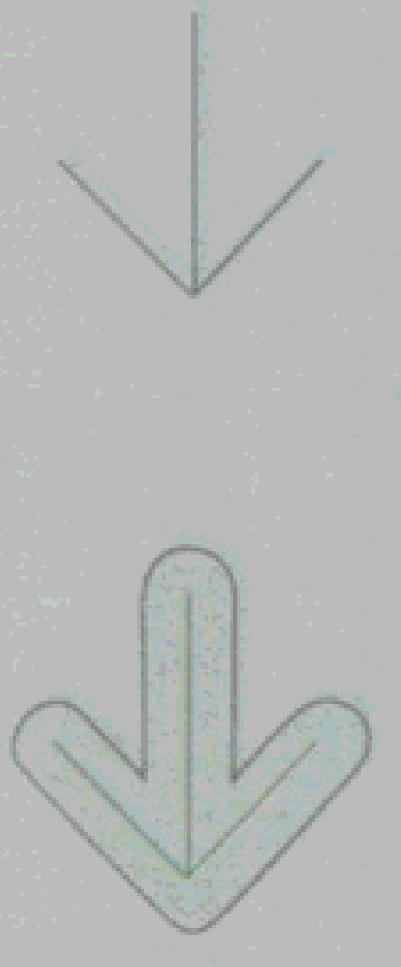

Δημοσίευση άρθρων

Γίνονται δεκτά άρθρα που πραγματεύονται **επίκαιρα ζητήματα στο χώρο της εκπαίδευσης ή και θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος**. Τα κείμενα πρέπει να αποστέλλονται με e-mail, σε μορφή Word, ενώ οι φωτογραφίες που τα συνοδεύουν πρέπει να είναι σε ηλεκτρονική μορφή (.tiff ή .jpg) σε υψηλή ανάλυση. Η βιβλιογραφία, αν υπάρχει, παρατίθεται μόνο με τη μορφή υποσημειώσεων. Τα άρθρα, τα οποία μπορεί να είναι πρωτότυπα ή αναδημοσιεύσεις, δεν επιτρέπεται κατά κανόνα να υπερβαίνουν τις 2.000 λέξεις.

Για να δημοσιευτεί ένα κείμενο, πρέπει να εγκριθεί από την Συντακτική Επιτροπή. Η μερική ή ολική αναπαραγωγή κειμένων του περιοδικού επιτρέπεται μόνο με την άδεια του Εκδότη.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με την κα I. Αναστασάκου, τηλ.: 210 5385174, Fax: 210 5385852, e-mail: eee@teiath.gr

www.teiath.gr

ISSN 1791-7247

Αγ. Σπυρίδωνος, 122 10 Αιγάλεω
Τηλ.: 210 538 5100, fax: 210 591 1590
e-mail: info@teiath.gr, webmaster@teiath.gr

